

Forslag til hørings svar fra menighetsrådene og fellesrådet i Kongsvinger

Rådene har i sin høringsuttalelse lagt følgende overordnede synspunkter til grunn:

- Soknet som kirkens grunnleggende enhet (jfr. Kirkelovens § 2)
- Fellesorganene for den lokale kirke må samsvare med de kommunale
- Det må bli én og samme arbeidsgiverlinje for alle tilsatte i Den norske kirke

1. Bør det gjøres endringer i fordelingen av oppgaver og myndighet mellom lokalt, regionalt og nasjonalt nivå? I så fall hvilke og hvorfor?

Svar: Rådene mener at den nåværende oppgave- og myndighetsfordeling mellom de ulike nivåer og organer i hovedtrekk bør videreføres.

Soknet er grunnenheten i Den norske kirke. Kirkestrukturen må bygge opp under og styrke soknets mulighet til å tilsette medarbeidere, ta ansvar for økonomiforvaltning, virksomhet og strategisk utvikling. Soknet må også i framtida være en selvstendig juridisk enhet.

Da rådene i Kongsvinger uttalte seg i forbindelse med refleksjonsnotatet i 2012, gikk vi inn for at fellesrådsområdene burde utvides, f.eks. tilsvarende dagens prostigrenser, og la arbeidsgiveransvaret for alle ansatte ligge her. Mange menighetsråd og fellesråd gav uttrykk for det samme.

I mellomtiden har regjeringen satt i gang en omfattende kommunereform med ambisjoner om større og færre kommuner, som skal bli mere robuste. De nye kommunegrensene vil dermed også bli de nye fellesråds grensene, og arbeidsgiveransvaret for alle ansatte bør ligge her.

Den lokale kirka er avhengig av et godt og nært samarbeid med kommunens politiske og administrative ledelse. Vi mener at dagens finansieringsmodell bidrar til at lokalpolitikerne kjenner ansvar og engasjement i forhold til kirkeøkonomien i sin kommune. Vi tror at dette i sum gjør at den lokale kirke får mer igjen i kroner og øre, enn om arbeidsgiveransvaret hadde vært flyttet opp til bispedømmenivået. Bli arbeidsgiveransvaret flyttet hit, vil dialogen bli svært krevende og det er fare for at det lokale engasjementet blir svekket. Dette kan medføre at det blir mindre penger til kirka totalt sett, med mere øremerking av midler og sterkere sentral styring av ressursbruken.

Skal vi lykkes med å være ei landsdekkende folkekirke i framtida, må det lokale engasjementet tas vare på. Dess nærmere soknet vi plasserer makt og myndighet, dess større vil motivasjon og innsatsvilje være for å gjøre en innsats.

2. Deler høringsinstansen Kirkerådets vurdering om at dagens finansieringsordning er den beste til å sikre en bred folkekirke?

Svar: Et ubetinget ja.

Ca. 2/3 av kirkeøkonomien kommer fra kommunene, 1/3 fra staten. Fordelen med et kommunalt finansieringsansvar er at det er nærhet mellom dem som yter tilskudd og dem som mottar det.

3. Dersom dagens finansieringsordning for Den norske kirke faller bort, hvilken ordning vil høringsinstansen gå inn for?

Svar: Rådene avstår fra å anbefale en alternativ finansieringsordning, ettersom rådene vurderer at en slik anbefaling kan bidra til å legitimere en endring av dagens finansieringsmodell.

Rådene mener at dåpen fortsatt skal være eneste kriterium for medlemskap i Dnk. En ordning som kan oppleves som at det kommer økonomiske eller andre krav for tilhørighet i tillegg, vil bryte med dette premisset.

I dag er også gravferdsforvaltningen drevet ved kommunale tilskudd og brukerbetaling. Dette fører til stor forskjellsbehandling kommunene i mellom, godt dokumentert i NOU 2:2014 «Lik og likskap». Rådene mener at også gravferdsavgiften bør innkreves over skatteseddelen og tilfalle gravferdsmyndigheten.

4. Hvordan kan kirkestrukturen forenkles for at knappe ressurser kan bli rasjonelt utnyttet?

Svar: Med ny organisering for fellesrådene tilsvarende de nye kommunegrensene (evt prostiråd e.l.) som arbeidsgiver for alle ansatte i soknet, vil antall fellesråd bli sterkt redusert. Disse fellesrådene vil ha mye større administrativ og politisk styrke. Med større kommuner / fellesråd mener vi at det ikke vil være behov for folkevalgte bispedømmeråd. Lokalt, regionalt og nasjonalt nivå vil da være menighetsråd, fellesråd (e.l.) og kirkemøte.

Rådene ønsker å styrke og tydeliggjøre biskopens tilsynsrolle i en fremtidig ny kirkeordning, til å gjelde alle ansatte i soknene. Bispedømmerådet vil evt. kunne være biskopens råd med ansvar for strategisk arbeid i bispedømmet, faglig rådgiving for de ulike profesjonsgruppene og tilsettingsorgan for dem som ikke har soknet som arbeidssted.

Kirkemøtet – som i dag består av bispedømmerådene – bør uansett ha en annen og mer representativ sammensetning. Denne må reflektere bredden i den lokalkirkelige strukturen og ikke – som i dag – være frikoblet soknets organer.

5. Har høringsinstansen synspunkter på kriteriene for soknestørrelse og sokneinndeling i en fremtidig kirkeordning?

Svar: Soknet må være så stort at det kan utgjøre et faglig miljø for de ansatte i soknet, og at det kan være en daglig leder. Imidlertid må ikke bare befolkningstetthet legges til grunn – også avstander og kommunestruktur må tas med i vurderingen når sokneinndeling skal fastsettes.

For fellesrådet er det lovfestet at det skal være en daglig leder. Prinsipielt mener vi at det også i soknet skal være en daglig leder. Mangel på daglig ledelse av soknets ansatte og frivillige fører til manglende koordinering, ressurslekkasje, uklare linjer for oppgaveløsning og ineffektiv administrasjon av menighetsrådets virksomhet.

6. Bør ordningen med to organer for soknet (menighetsråd og fellesråd) videreføres?

Svar: Ja.

7. Hvis ordningen videreføres: På hvilket nivå bør fellesorgan for flere sokn ligge (kommunenivå eller annet nivå, f.eks prostinivå eller bispedømmenivå)?

Svar: På kommunenivå eller på justert prostnivå, avhengig av hva som kommer ut av kommunereformen.

8. Hvis ordningen videreføres: Bør det gjøres endringer i oppgavefordelingen mellom menighetsråd og fellesråd?

Svar: Rådene ser det som tjenlig at fellesrådet (eller justert prostiråd e.l.) kan ivareta de tyngre forvaltningsoppgavene på soknets vegne, slik det gjøres i dag. Menighetsrådet bør ha de oppgavene som i dag ligger i KL § 9, samt gis en større innflytelse når det gjelder strategisk utvikling og hvem som tilsettes i soknet.

9. Bør all virksomhet i soknet underlegges styrings- og ledelsesansvaret til soknets organer?

Svar: Ja.

10. Hvordan bør daglig ledelse for virksomheten i soknet organiseres?

Svar: Rådene slutter seg til Kirkerådets flertall i 1A: «..all virksomhet i soknet bør inkluderes i styrings- og ledelsesansvaret for soknets organer. Det bør etableres ordninger for daglig ledelse som også inkluderer prestatjenesten».

Prestetjenestens selvstendighet må sikres bl.a. gjennom tjenesteordningen.

Den daglige ledelse som skal utøves i soknet handler om administrativ og økonomisk ledelse, arbeidsgivers styring, strategisk ledelse, faglig ledelse og åndelig og pastoral ledelse. Presten skal i sin tjeneste utøve et pastoralt og åndelig lederskap. Rådene kan ikke se at teologisk kompetanse gir noen særlige fortrinn når det gjelder utøvelsen av økonomisk og administrativt lederskap eller øvrige forvaltningsmessige oppgaver som naturlig vil ligge hos en daglig leder. Presten må settes fri til å utøve prestatjeneste, og ikke påføres oppgaver som like gjerne kan utføres av andre. Rådene mener at å sette presten til daglig leder vil være dårlig bruk av den særlige kompetansen som presten har.

11. Hvilken rolle bør biskopen ha i en framtidig kirkeordning?

Svar: Et flertall av rådenes medlemmer mener at biskopens tilsynsfunksjon bør utvikles og tydeliggjøres både overfor prester og andre vigslede medarbeidere. Biskopen bør lede prestatjenesten og utøve arbeidsgiverfunksjoner overfor prestene.

12. Hvilke virkemidler bør biskopen ha for å kunne ivareta tilsynet på en god måte?

Svar: Biskopen bør ha mulighet til å uttale seg i forbindelse med tilsetting i vigslede stillinger. Biskopen må kunne gi råd og veiledning, men også bindende pålegg vedrørende vigslede stillingers tjenesteutøvelse (jfr dagens Tjenesteordning for biskoper).

Biskopen må være den som ordinerer og vigsler til kirkelig tjeneste.

Biskopen skal gjennom sitt tilsyn kvalitetssikre de vigslede sin tjeneste, og ha tilsyn med andre ansatte og menighetene.

13. Hvordan bør utpeking av biskoper skje i en framtidig kirkeordning?

Svar: Rådene mener det bør innføres en ren valgordning for biskoper.

14. Bør bispedømmerådet opprettholdes som rådsorgan på bispedømmenivå, og hva skal i så fall være bispedømmerådets rolle i kirkestrukturen?

Svar: Rådene mener at bispedømmerådet bør opprettholdes som et demokratisk valgt organ. Bispedømmerådets oppgaver må vurderes i lys av plassering av arbeidsgiveransvaret.

15. Hvilke oppgaver bør i så fall legges til bispedømmerådet?

Svar: Bispedømmerådets oppgaver må vurderes i lys av plassering av arbeidsgiveransvaret.

16. Bør alle ansatte ha den samme arbeidsgiver og hvilket organ bør dette i så fall være?

Svar: Alle som har soknet som arbeidssted må ha fellesrådet som arbeidsgiver. Denne felles arbeidsgiveren må gjøre gjeldende en felles strategi, mål og planer og felles forpliktelse for alle ansatte.

Menighetens kallsrett og soknets selvstendighet bør styrkes i ny kirkeordning, ikke svekkes ved at oppgaver som skal løses for og i soknet plasseres i et organ frikoblet fra dette.

17. I hvilken grad bør arbeidsgiverfunksjoner fordeles på de ulike organer? (Biskopen regnes i denne sammenheng som et organ)

Svar: Fellesrådet (eller justert prostnivå) må ivareta soknets arbeidsgiverfunksjoner. Evt kan fellesrådet delegerer enkelte arbeidsgiverfunksjoner til menighetsrådet, slik det er rom for også i dagens ordning. Det vesentlige er at arbeidsgiverfunksjonen forankres i soknet som rettssubjekt og at det er en rimelig grad av nærhet mellom den som utøver arbeidsgiverrollen og den som er arbeidstaker.

18. I hvilken grad bør det åpnes opp for lokale og regionale variasjoner i organiseringen av arbeidsgiveransvaret?

Svar: Avstår fra å svare.

19. Hvordan bør man på best mulig måte ivareta særpreget til prestetjenesten og andre viglede tjenester?

Særpreget til den ordinerte/viglede tjeneste springer ut av disse tjenestenes oppdrag og fullmakter gitt ved ordinasjon/vigsling. Disse tjenesters særpreg ivaretas best ved at det gis tilstrekkelig tid til faglig fordypning og at det stilles krav til profesjonalitet i utøvelsen.

20. Har høringsinstansen synspunkter på Kirkemøtets rolle i kirken?

Svar: Som kirkens øverste representative myndighet må Kirkemøtet vedta kirkens ordninger (politisk funksjon), beslutte saker av læremessig karakter og fastsette og fordele kirkens økonomi.

Når kirkemøtet får ansvaret for kirkens økonomi, må kirkemøtet være representativt for bredden av kirkelige organer, ikke minst de organer som representerer soknet. Når kirkemøtet treffer vedtak som har økonomiske konsekvenser for soknene (f.eks. innføring av ny salmebok, liturgireformen o.l.), må kirkemøtet gi soknene økonomi til å gjennomføre vedtaket.

21. Har høringsinstansen synspunkter på hvordan Kirkemøtet skal settes sammen?

Svar: Rådene mener det er nødvendig at kirkemøtets sammensetning må reflektere bredden og helheten i den kirkelige struktur på en annen måte enn i dag.

Rådene mener biskopene skal være medlemmer av kirkemøtet. Likeledes må samisk representasjon sikres. Ut over dette, er Rådene usikre på om det bør være «prestekvote» og kvote for leke tilsatte. Ansattes medbestemmelse i kirken må ivaretas på andre måter enn gjennom representasjon i Kirkemøtet. Verken kommunestyre, fylkesting eller storting har gruppekvotes, og det er vanskelig å se hvorfor Kirkemøtet skal ha det.

Valg til Kirkemøtet bør skje som direkte valg med bispedømmet som valgkrets. For å sikre kjønnsbalansen, kan man vurdere om kommunelovens bestemmelser kan være tjenlige.

22. Har høringsinstansen synspunkter på Bispemøtets oppgaver og rolle i kirkeordningen, herunder til Kirkemøtet og Kirkerådet?

Svar: Bispemøtet bør være saksforbereder for Kirkemøtet i lære- og liturgisaker.

23. Har høringsinstansen synspunkter på spørsmålet om ledelse av biskopene?

Svar: Rådene slutter seg til pkt 2 i Kirkerådets foreløpige vurdering: «For å ivareta biskopenes selvstendige rolle, bør Bispemøtets preses gis rollen å ivareta arbeidsgiverfunksjoner for de øvrige biskopene». For preses bør Kirkerådet ivareta arbeidsgiverfunksjonen. Biskopenes teologiske frihet må ivaretas på en slik måte at Bispemøtet ikke blir underordnet Kirkerådet.

24. Har høringsinstansen synspunkter på Kirkerådets funksjon og sammensetning?

Svar: Rådene mener Kirkerådet må ha representasjon fra alle bispedømmene samt preses. Kirkerådet må stå ansvarlig overfor Kirkemøtet.

25. Bør ordningen med en egen lærenemnd videreføres, og hvilken funksjon skal en slik nemd i så fall ha?

Svar: Bispemøtet kan ta hånd om læresaker. For å sikre bred faglig kompetanse, kan Bispemøtet be om utredninger fra f.eks. de teologiske lærestedene om ønskelig.

At lærenemnda ikke har vært i funksjon siden 2006, viser vel at behovet for nemnda ikke er stort.

26. Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ansvaret for samisk kirkeliv skal ivaretas i en framtidig kirkeordning?

Svar: Rådene mener at Samisk kirkeråd bør forbli et råd under Kirkemøtet og medlemmene oppnevnes som i dag. Det bør i framtiden utredes muligheten for et felles møte for samisk kirkeliv som velger representanter til de tre nordligste bispedømmerådene.

27. Har høringsinstansen synspunkt på hvordan ungdomsdemokratiet og Ungdommens kirkemøte skal ivaretas i en framtidig kirkeordning?

Svar: Rådene mener at Det kirkelige ungdomsdemokratiet bør regelfestes som en del av kirkeordningen vedtatt av Kirkemøtet. Ungdommens kirkemøtes funksjoner videreføres som i dag.